

**Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 1821/25
19.6.2025. године
Београд**

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Ане Поповић, председника већа, Милице Стојковић и Љиљане Милосављевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА, из ..., чији је пуномоћник Никола Јанковић, адвокат из Лазаревца, ул. Краља Петра I бр.30, против туженог АД ЕПС Београд–Огранак РБ “Колубара” Лазаревац, са седиштем у Лазаревцу, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Основног суда у Лазаревцу П1 82/24 од 24.3.2025. године, у седници већа одржаној дана 19.6.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване жалбе тужиоца и туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 82/24 од 24.3.2025. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова насталих у поступку по жалби.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 82/24 од 24.3.2025. године, првим ставом изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан је тужени да на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада за период од марта 2021. године до јануара 2023. године исплати појединачне месечне новчане износе са затезном каматом и датумима каматног почетка, као у њеном садржају. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан је тужени да му на име мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора за

период од јуна 2021. године до децембра 2023. године исплати појединачне месечне новчане износе са затезном каматом и датумима каматног почетка, као у њеном садржају. Ставом трећим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан је тужени да му на име накнаде штете због мање исплаћене накнаде зараде за време одсуствовања са рада у дане државног и верског празника који су нерадни дани исплати појединачне месечне новчане износе са затезном каматом и датумима каматног почетка, као у њеном садржају, као и да за тужиоца на овај износ уплати надлежном Републичком фонду за ПИО запослених доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање. Ставом четвртим изреке тужба тужиоца у делу тужбеног захтева којим је тражио да се утврди постојање права тужиоца на увећање трајања годишњег одмора за 2 радна дана по години за 2021., 2022. и 2023. годину укупно од 8 радних дана по основу услова рада-рад у смени код туженог је одбачена. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 100.670,00 динара, са затезном каматом почев од извршности одлуке о трошковима до исплате.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавиле парничне странке и то: тужилац против одлука садржаних у ставу четвртом и петом изреке због непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права и тужени против одлука садржаних у ставу првом, другом, трећем и петом изреке из свих законом прописаних разлога.

Испитујући првостепену пресуду, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да су жалбе тужиоца и туженог неосноване.

У првостепеном поступку, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка, прописане чланом 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка, које би могле бити од утицаја на њену правилност.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је у радном односу код туженог на неодређено време и рад обавља тако што сваки други дан ради у времену од 07:00 до 19:00 часова (сваког другог дана ради у временском периоду по 12 часова, потом следи двадесетчетворочасовни одмор и рад од 12 часова). Организација рада код туженог је таква да тужилац мења другог запосленог на истом радном месту сваког другог дана, са тим што један дан ради од 07:00 до 19:00 часова, други дан му је пауза и тако се циклус понавља, а тужени приликом обрачуна исплате зараде тужиоцу зараду није увећавао по основу сменског рада за 8,9%. Рад у смени није вреднован кроз основу зараду, такво вредновање мора бити недвосмислено исказано у исплатној листи запосленог, и као такво је предвиђено општим актима што не произилази ни из исплатних листа, нити је било предвиђено колективним

уговорима који су се примењивали у утуженом периоду. Висину утуженог потраживања, првостепени суд је утврдио из налаза и мишљења сталног судског вештака економско-финансијске струке Радојице Марковића од 3.10.2024. године, на чију рачунску тачност током првостепеног поступка парничне странке нису имале примедбе. Висину накнаде зараде за коришћење годишњег одмора тужиоцу, вештак је утврдио када је као основицу за њен обрачун узео просечну зараду увећану за часове сменског рада у претходних 12 месеци. Дакле, вештак је обрачунао колико износи разлика између накнаде зараде исплаћене тужиоцу у спорном периоду без увећања основице за 8,9% по основу сменског рада и накнаде зараде када се узме у обзир основица увећања по основу сменског рада. Наведена разлика представља штету коју је тужилац трпео услед тога што му је тужени погрешно обрачунао потом је исплатио накнаду за време када је тужилац користио годишњи одмор. Надаље, за обрачун накнаде зараде за време одсуствовања са рада у дане државног и верског празника који су нерадни дани вештак је утврдио на бази укупних сати рада које је тужилац остварио у претходних 12 месеци просечне вредности радног сата за исти период тужени није тужиоцу увећао зараду по основу сменског рада у висини од 8,9% на основну зараду и утврдио разлику мање исплаћене накнаде зараде за време одсуствовања са рада у дане државног и верског празника који су нерадни у укупном износу од 524,30 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је сходно одредбама члана 164 Закона о раду и члана 154 став 1 Закона о облигационим односима нашао да је тужбени захтев тужиоца основан, налазећи да је тужени у спорном периоду послове обављао радећи у сменама код туженог, као и да тужени приликом обрачуна и исплате зараде тужиоцу у спорном периоду, зараду није увећавао по основу сменског рада за 8,9 %, сходно члану 38 став 1 тачка 4 ПКУ за ЕПС. Како је усвојио главни захтев тужиоца за накнаду штете због мање исплаћене зараде по основу сменског рада, првостепени суд је последично усвојио и захтев тужиоца на име накнаде штете због мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора и за тражене доприносе за ПИО Надаље, првостепени суд је тужбу тужиоца у делу тужбеног захтева којим је тражио да се утврди постојањем право тужиоца на увећању трајања годишњег одмора за два радна дана по години за 2021., 2022. и 2023. годину по основу услова рада, рада у смени код туженог одбацио (о праву на годишњи одмор и дужини његовог трајања годишњег одмора одлучује решењем послодавац). Како тужилац није побијао решење којим је остваривао право на годишњи одмор за 2021., 2022. и 2023. годину и пошто су иста правноснажна и производе правно дејство, то се пред судом опште надлежности не може тражити утврђивање постојања права на годишњи одмор без да су претходно побијана решења о годишњем одмору.

За своју одлуку првостепени суд дао довољне и јасне разлоге које у свему као правилне прихвата и Апелациони суд у поступку њене жалбене контроле.

Према одредби члана 63 став 1 и 2 Закона о раду (“Службени гласник РС” бр.24/05...75/14), рад у сменама је организација рада код послодавца према којој се запослени на истим пословима смењују према утврђеном распореду, при чему измена смена може да буде континуирана или са прекидима током одређеног периода дана или недеља. Запослени који ради у сменама је запослени који код послодавца код кога је рад организован у сменама у току месеца посао обавља у различитим сменама најмање трећину свог радног времена.

Према одредби члана 108 став 4 истог Закона, општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду, као што је увећана зарада по основу рада у сменама.

Према одредби члана 7 став 2 алинеја 2 ПКУ за ЕПС (“Службени гласник РС” бр.15/15, 38/18), послодавац доноси одлуку о распореду, почетку и завршетку раног времена, полазећи од следећег: - на радним местима где процес рада траје непрекидно, рад се организује у сменама, при чему се под сменским радом подразумева рад у две (по 12 сати) или више смена (по 6 или 8 сати) у току радног дана када на истим средствима за рад, раде наизменично најмање два запослена, или две групе запослених, при чему измена смена може бити континуирана или са прекидима током одређеног периода дана или недеља, док је одредбом члана 38 став 1 тачка 4 прописано да се основна зарада запосленог увећава за рад у сменама за 8,9%.

Према Директиви ЕУ 2003/88/ЕЦ, која није извор права, али може да допринесе тумачењу права, сменски рад се дефинише као таква организација рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту у складу са одређеним обрасцем, укључујући и образац ротирања који може бити непрекидан, или са прекидима (континуиран или дисконтинуиран) изискујући потребу да радник ради у различито време током одређеног периода дана и ноћи.

Применом наведених одредаба закона, као и колективног уговора, те код чињеница утврђених у поступку пред првостепеним судом да је тужилац у утуженом периоду послове обављао радећи у сменама, што тужени није спорио, као и да тужени приликом обрачуна и исплате зараде тужиоцу није зараду увећавао за рад у смени, због чега је и по налажењу овог суда тужбени захтев тужиоца за исплату умањене зараде по основу сменског рада основан.

Супротно наводима жалбе туженог, у пресуди су наведени разлози о битним чињеницама, који су јасни и непротивречни, а о битним чињеницама не постоји противречност ни између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини изведених доказа и самих тих доказа, па се неосновано указује на учињену битну повреду поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку јер пресуда такве недостатке нема и може се испитати.

Како је током првостепеног поступка несумњиво утврђено да је тужиоцу поступањем туженог причињена штета на тај начин што у висину просечне зараде које су претходиле месецима у којима је тужилац користио годишњи одмор, као и када је одсуствовао са рада у дане државног и верског празника који су нерадни дани нису ушла увећања зараде за рад у сменама, то је тужени у смислу члана 114 став 1 Закона о раду у обавези да исте накнади у износима ближе наведеним у ставу другом и трећем изреке пресуде у складу са чланом 154 Закона о облигационим односима и 164 Закона о раду. Са тим у вези, без утицаја су наводи жалбе туженог да тужиоцу за утужени период у складу са ПКУ и Законом о раду исплатио накнаду зараде за време одсуствовања са рада на дан празника који је нерадан дан.

Такође, нису основани ни жалбени наводи туженог којима се указује да тужилац није радио у сменама, већ у једној смени, а ово стога што је током поступка неспорно утврђено да је тужилац у утуженом периоду обављао рад у режиму 12 сати (рада) -36 сати (одмора)-12 сати (рада) при чему је организација рада код туженог била таква да је тужиоца на истом радном месту мењао други запослени који обавља исте послове, који циклус је понављан. Дакле, рад у сменама је рад који се непрекидно или са прекидима ради у најмање 2 смене, било дневне или ноћне, односно таква организација рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту у складу са одређеним обрасцем, укључујући образац ротирања који може бити непрекидан или са прекидима у различито време током одређеног периода дана или ноћи.

Правилна је и одлука о камати на досуђене износе новчаних накнада јер је донета правилном применом члана 277 и члана 324 Закона о облигационим односима.

Правилна је и одлука првостепеног суда и у погледу уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на досуђене износе јер је донета правилном применом одредби члана 2, 3 и 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање и члана 295 Закона о облигационим односима.

Решење садржано у ставу четвртом изреке побијане пресуде је потврђено, јер је донето правилном применом одредби члана 294 став 1 тачка 1 Закона о парничном поступку (одлучивање-утврђивање постојања права тужиоца на увећање трајања годишњег одмора за 2 радна дана-рад у смени код туженог не спада у судску надлежност), те не стоје наводи жалбе тужиоца се став суда у наведеном делу темељи на неутврђеном чињеничном стању.

Приликом доношења одлуке другостепени суд ценио је и све остале наводе у жалбама тужиоца и туженог, али је нашао да нису од утицаја на доношење другачије одлуке, с обзиром да се у жалбама не износе никакве нове чињенице које већ нису биле изношене у току трајања првостепеног поступка и биле предмет правилне оцене првостепеног суда.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу петом изреке јер је донета правилном применом члана 153 и 154 Закона о парничном поступку, а трошкови поступка одмерни у складу са АТ и ТТ у време пресуђења.

Одлуке о захтевима тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, донете су имајући у виду да тужилац и тужени нису успели у поступку по жалбама.

На основу изложеног и применом одредбе члана 390, члана 401 став 2 и члана 165 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” број 72/11...18/20), одлучено је као у изреци ове пресуде.

**Председник већа-судија
Ана Поповић с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**